

# PARLAMENT DE CATALUNYA

## Presidència de l'honorable Sr. Lluís Companys i Jover

### DIARI DE SESSIONS

**Sessió del dia 26 de gener de 1933**

#### SUMARI

*A tres quarts de cinc i deu minuts de la tarda 'és oberta la sessió, sota la presidència del senyor Companys.*

*Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.*

*Comunicació de l'honorable senyor President de la Generalitat donant compte d'haver restat composts els Departaments del Govern de la Generalitat de Catalunya de la següent manera: Justícia i Dret, Governació i Finances, Cultura, Agricultura i Economia, Sanitat i Assistència Social i Treball i Obres Públiques, d'haver restat designats Consellers de Justícia i Dret, el senyor Pere Coromines i Muntanya; de Governació, el senyor Josep Irla i Bosch; de Finances, el senyor Carles Pi i Sunyer; de Cultura, el senyor Ventura Gassol i Rovira; d'Agricultura i Economia, el senyor Joan Selves i Carner; de Sanitat i Assistència Social, el senyor Josep Dencàs i Puigdollers, i de Treball i Obres Públiques, el senyor Francesc X. Casals i Vidal; i delegant temporalment les funcions executives en el Conseller de Finances, senyor Carles Pi i Sunyer.*

*Discurs del senyor Conseller Delegat, explicant la passada crisi i la formació del Govern nou.*

*Intervencions dels senyors Serra i Moret i Ventosa i Calvell.*

*Rectificacions dels senyors Conseller Delegat, Serra i Moret i Ventosa i Calvell.*

*Lectura d'una proposició de confiança al Govern, signada pels Diputats senyors Tauler, Farreres, Rovira i Virgili, Battestini, Galés, Espanya, Arnau, Bancells i Fàbrega.*

*Defensa de la proposició pel senyor Tauler.*

*Posada la proposició a votació nominal, és aprovada per 59 vots a favor i 14 en contra.*

*S'aixeca la sessió a les set i onze minuts de la vetlla.*

A tres quarts de cinc i deu minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència del senyor Companys.

Occupen el Banc del Govern els honorables senyors Conseller Delegat i Consellers de Cultura, Agricultura i Economia, Sanitat i Assistència Social, Treball i Obres Públiques.

És llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

El Sr. PRESIDENT: La Presidència de la Cambra ha rebut de l'honorable senyor President de la Generalitat de Catalunya una comunicació, que el senyor Secretari tindrà la bondat de llegir.

### Decret del senyor President de la Generalitat de Catalunya

El Sr. SECRETARI: «Honorable senyor: Em plau de comunicar-vos que, amb aquesta data, he signat el següent Decret:

Art. 1.<sup>er</sup> Els Departaments del Govern de la Generalitat de Catalunya seran els següents: Justícia i Dret, Governació, Finances, Cultura, Agricultura i Economia, Sanitat i Assistència Social i Treball i Obres Públiques.

Art. 2.<sup>a</sup> Nomeno Conseller de Justícia i Dret el senyor Pere Coromines i Muntanya; Conseller de Governació, el senyor Josep Irla i Bosch; Conseller de Finances, el senyor Carles Pi i Sunyer; Conseller de Cultura, el senyor Ventura Gassol i Rovira; Conseller d'Agricultura i Economia, el senyor Joan Selves i Carner; Conseller de Sanitat i Assistència Social, el senyor Josep Dencàs i Puigdollers; Conseller de Treball i Obres Públiques, el senyor Francesc X. Casals i Vidal.

Art. 3.<sup>er</sup> Des de la data d'avui delego temporalment les funcions executives que em corresponen segons l'Estatut de Catalunya i són delegables d'acord amb l'art. 14, en el Conseller de Finances, senyor Carles Pi i Sunyer.

Art. 4.<sup>er</sup> Aquest Decret es comunicarà al senyor President del Parlament de Catalunya.

La qual cosa em plau de posar en el vostre coneixement als efectes oportuns.

Barcelona, Palau de la Generalitat, 24 de gener de 1933. — El President, Francesc Macià.

Honorable senyor President del Parlament de Catalunya.»

El Sr. PRESIDENT: En virtut d'aquest Decret, que va seguir a la comunicació per la qual l'honorable senyor President em comunicava que havia ocorregut una crisi en el Govern de la Generalitat, la Presidència, atenent també les indicacions del President de la Generalitat, ha cregut necessari convocar el Parlament de Catalunya.

El Sr. PI I SUNYER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Pi i Sunyer.

El Sr. PI I SUNYER: Senyors Diputats: Per la comunicació de l'honorable senyor President de la Generalitat que acaba d'ésser llegida, s'ha assabentat el Parlament de la constitució del nou Consell Executiu. Venim, doncs, ara, en representació d'aquell Consell, a explicar la tramitació de la crisi i al mateix temps fixar la posició d'aquest Consell.

Abans de tot, no pas complint un deure de formalisme, tampoc deixant-nos portar per un sentiment de cordial companyonia ben sincer, sinó, senzillament, perquè es tracta d'un imperatiu de la més estricta justícia, jo he de començar les meves paraules dient que el dol és per tots i la tristesa, major encara, pels que havíem compartit les tasques del Consell amb ells, la separació d'aquest dels quatre Consellers dimissionaris. Tots ells tenen qualitats comunes, qualitats de competència i de govern que els fan dignes d'elogi. Deixeu-me remarcar de totes maneres, per a fixar alguns trets característics, la serenitat, la ponderació, la capacitat del senyor Comas; l'activitat de

mostrada, les dots de comanament i fecunda iniciativa del senyor Tarradellas; l'austera rigidesa, la tenacitat coratjosa, la competència del senyor Xirau; i després en darrer terme, precisament perquè jo ocupo el seu lloc, la clara intelligència, la ràpida comprensió de les coses, el sentit de responsabilitat, i diria jo per a englovar-ho tot en una paraula, la capacitat d'home de govern del meu antecessor el senyor Lluhi. Els quatre representen homes d'una vàlua extraordinària i tots nosaltres tenim el convenciment, més ben dit, la certesa absoluta, que en un termini no gaire llunyà hauran de tornar a ocupar llocs de responsabilitat en la nostra vida pública.

Però després d'haver dit aquestes paraules, que, repeteixo, no són formulàries, sinó sentides i justes, he de remarcar a més un altre punt referent a la seva separació de les tasques de govern que crec que s'ha d'esmentar i és aquest: l'el·lecció podríem dir-ne, del gest, de separar-se de la seva funció per motius ideològics. Cal donar a aquest fet encara una major amplitut que la purament personal de la dels esmentats Consellers dimissionaris, i subratllar el que això correspon a tot el partit al qual ells pertanyen: a l'Esquerra Republicana de Catalunya. L'Esquerra Republicana de Catalunya, des de la seva formació, ve donant i ha donat repetidament mostres d'una gran altesa de mires. L'Esquerra Republicana de Catalunya ha demostrat que els homes no anaven als càrrecs públics per la cobejança o apetència d'acaparar-les, sinó perquè creien que podien servir al seu poble i en el moment en què per qüestions ideològiques han de separar-se'n se'n separen amb la mateixa senzillesa. S'ha dit, s'ha repetit, s'ha comentat, s'ha indicat que potser aquesta separació representava un exemple d'allò que normalment se'n diu desfer homes o anullar prestigis. He de dir que no hi ha res tant absurdament equivocat com una afirmació d'aquesta mena. Quan els homes tenen un tremp moral i una altesa de sentiments, aquest va-i-ve de les circumstàncies, aquestes coses que porta la mateixa lluita per la vida, en lloc d'afeblir, enforteixen. Jo tinc la seguretat, que la personalitat dels quatre Consellers dimissionaris restarà encara enfortida després d'aquestes circumstàncies, després d'aquests moments. De manera que en lloc de desfer homes, el que podem dir és que l'Esquerra Republicana de Catalunya, amb les seves lluites ideològiques els fa i els enforteix, i així aquests homes se'ns presenten avui ja com una reserva, no sols del partit d'Esquerra Republicana de Catalunya, sinó com una reserva utilíssima al servei de Catalunya.

Anem ara a parlar d'una manera concreta: de la crisi. Aquesta crisi ha estat titllada d'extraparlamentària. He de dir que si per atzar, si per la circumstància d'estar el Parlament tancat s'ha hagut de tramitar fora del Parlament, en canvi, immediatament se n'ha donat compte al Parlament i amb tota la rapidesa, amb tota la urgència. Però això podria ésser un argument a posteriori, i hem d'afegir, per a donar-li encara més aquest caràcter parlamentari, que aquesta crisi ha estat deguda, en la seva arrel més fonda, a un motiu purament parlamentari. Si el Consell anterior i el Consell actual fossin formats per una concentració de

grups diversos del Parlament, llavors és molt natural que vingués directament a esclatar, podríem dir-ho així, el conflicte, les disparitats de criteri, en una sessió parlamentària. Però si el Consell representa una majoria compacta que té la majoria absoluta de la Cambra, no és d'estranyar que quan hi hagi disparitat de criteri en una part de la majoria la tramitació hagi d'ésser en el si de la mateixa Majoria. De manera que en explicar aquesta crisi s'ha de fer constar que la rel més fonda, la causa bàsica d'ella, és precisament de caràcter parlamentari. I quina és aquesta causa? No és altra, en la seva essència, més que una interpretació diferent, que un criteri distint que tenien els quatre Consellers abans esmentats, d'una part el sentir d'una fracció important de la Majoria sobre el punt que feia referència a la delegació de funcions executives per part del President de la Generalitat.

Aquest punt, que l'Estatut deixa amb una certa vaguetat i que és lògic que el precisi, que el concreti d'una manera definitiva l'Estatut orgànic de Catalunya, havia motivat ja en el si del Consell diferents deliberacions per tal de fixar un criteri. En aquestes deliberacions del Consell s'havia marcat un pensament, el pensament que mantenien els quatre Consellers esmentats, en el qual, en el que feia referència al règim provisional establert, s'hi sumava amb matitzacions de criteri que ja en el Consell havien estat remarcades i exposades, la resta del Consell. Però s'entenia que això es referia al règim provisional establert mentre i tant el Parlament no digués la seva paraula definitiva, i que l'assumpte havia de venir aquí, al Parlament, a ésser resolt, i per això, en exposar el Cap del Consell Executiu, senyor Lluhi, el programa de govern, en parlar no sols d'aquest punt, sinó de tots els altres, s'indicava que, per bé que n'hi havia que no responien a una convicció unànime de govern, en canvi en cap d'ells es feia una ponència tancada, sinó que tots estaven subjectes, com és natural, a la revisió de la Majoria i al parer i criteri de la Majoria, i per tant del Parlament. Quan va començar-se a estudiar per la Comissió de Constitució el projecte presentat pel Consell Executiu, modificant el de la Comissió Jurídica Assessora, varen començar-se a manifestar en el si d'aquella parers que sentaven una disparitat de criteri respecte d'aquest punt concret. Aquest parer diferent d'alguns dels elements de la Comissió de Constitució va motivar que algun dels components de la Comissió presentés unes esmenes en aquest sentit. A més, no solament es manifestà en el si de la Comissió amb el fet concret d'aquestes esmenes, sinó que en una reunió que va tenir la Majoria es va prendre l'acord que, abans que la Comissió dictaminés, que els representants de la Majoria prenguessin cap acord sobre el particular, es reunís la Majoria i es discutís l'afar per tal que fossin exposats els diferents criteris dels seus components sobre aquest punt i sobre tots els demés de la Constitució.

Emplaçada així la qüestió i començant-se a dibuixar en el si de la Majoria en general, i en els seus representants a la Comissió de Constitució, en particular, aquesta diferència de criteri, en accentuar-se i en veure que eren més extenses del

que en principi hom creia les diferències, que s'axamplava l'àrea de la disparitat en la manera d'apreciar aquestes qüestions, els Consellers alludits es varen creure obligats a presentar llurs dimissions.

A tot això ve a interferir-s'hi un altre aspecte que és necessari esmentar, perquè en el procés de la crisi és necessari destriar-ne completament els factors que hi intervenen. A la segona meitat de la setmana passada, a aquesta qüestió fonamental de la discrepància en les delegacions de les funcions executives, s'hi va interferir la qüestió del nomenament del Governador civil de Barcelona. I més concretament, va venir l'ofertament del Govern central, a base que fos atorgat aquest càrrec de Governador civil de Barcelona, plegat amb les seves funcions de Conseller de Governació de la Generalitat, al propi Conseller de Governació. I aleshores va presentar-se, va venir una situació, a agreujar l'oposició de criteris fermes, per les dues bandes, i que no tenia altra resolució aleshores que el manteniment i la resolució de la crisi.

Va resultar, en definitiva, que delegades d'acord amb el règim avui dia establert les funcions executives en el Cap del Consell Executiu, aleshores aquest parlava en nom d'una majoria del Consell Executiu, i podem dir d'una manera correcta, que indubtablement estava en el dret de fer-ho així, que ell creia que la majoria del Consell podien fer-ho, i en conseqüència eren partidaris de l'acceptació per part del Conseller de Governació del càrrec de Governador civil. Però com que ja abans el senyor President de la Generalitat i altres Consellers en consells anteriors havien manifestat, en parlar sobre el cas, un criteri, que podia ésser políticament arriscat i perillós, i per tant no convenient la concentració en una sola persona dels càrrecs de Conseller de la Generalitat i Governador civil, per la raó que el Governador civil té una dependència directa del Ministre de la Governació, el qual és, en definitiva, el que en porta la responsabilitat, i que podria trobar-se en què vingués un moment de conflicte en el qual, per un costat, es veïés obligat, per unes ordres emanades del Ministeri de la Governació, a executar determinats actes o determinades orientacions que pugnessin amb les que dictés o sentís el Govern de la Generalitat. Hom creia que aquesta duplictat de funcions podia arribar a constituir o a representar un entrebanc arriscat, i en aquest sentit s'assentava el convenciment que en el Conseller de Governació de la Generalitat no podien recaure, no es podien concentrar les funcions de Governador civil. I aleshores es plantejava una situació en la qual, les dues bandes, els dos costats, es trobaven, des de un punt de vista constitucional, en una posició correcta, plantejant-se el conflicte entre unes i altres. Cal tenir en compte que si bé és cert que aleshores hi havien Consellers que opinaven així, no hem d'oblidar tampoc que el Parlament és el que designa al President de la Generalitat, però que aquest és, segons el nostre text constitucional, el que designa els Consellers, i conjuntament amb ells formen el Consell Executiu. De manera que quedava plantejat des d'aquell moment una qüestió de confiança, que venia a sumar-se, que venia a interferir-se, amb l'altra qüestió de la qual pri-

merament havíem parlat en referir-nos a la diferència d'apreciacions en les funcions executives.

Així les coses, fou quan, convocada una reunió de la Majoria volent donar precisament a aquesta crisi a la seva tramitació aquest caràcter d'amplitud i d'abast que referia abans, la base de la crisi, la rel fonamental, venia de la diferència d'apreciacions sobre la delegació de les funcions executives, es va reunir el dilluns passat la Majoria per tractar d'aquestes qüestions, i en aquesta reunió, de la qual es va donar una nota oficiosa, ja es va dibuixar d'una manera concreta la disparitat de criteris per part d'una fracció important d'aquesta Majoria amb l'opinió dels Consellers alludits. I aleshores en venir manifestada aquesta disparitat de criteris sobre una qüestió tan fonamental com aquesta, els Consellers varen creure que havien de mantenir la dimissió que ja havien presentat abans.

Aleshores, en aquesta situació, no es podia fer altra cosa, no podia existir altre recurs, en aquest sentit, que el lògic, que el natural, que el correcte; el de tramitar aquesta crisi, i acceptar la dimissió i constituir el nou Govern que avui ve a explicar la tramitació de la crisi i a explicar també la seva posició respecte el moment actual.

Des del moment que la crisi ha tingut per origen i fonament aquesta diferència d'apreciacions sobre la delegació de les funcions executives era lògic que el Consell, abans de constituir-se, es preocupés de les solucions que s'havien de donar, de les solucions que, al seu parer, havien de tenir aquestes qüestions. Aquest parer és ben senzill, ja que en conjunt, salvant la posició, diríem particular del Consell que exposarem després, en conjunt el Consell tenia el parer que aquest era un assumpte que, tal com s'havia manifestat en altres assumptes, s'havia de deixar a la resolució del criteri del Parlament; en aquest cas, el criteri de la Majoria, des del moment que la Majoria és homogenia.

Amb ocasió de pronunciar el senyor Lluhi el seu discurs en presentar el projecte d'Estatut orgànic, ja va dir que hi havien alguns punts, ell va assenyalar els de la divisió territorial i el del «referèndum», els quals, a més de no fer-ne ponència tancada de govern, eren punts que el Govern deixava, en una llibertat absoluta, a la Majoria perquè els decidís segons el seu criteri. Doncs bé: el criteri del Govern sobre aquest punt particular de la delegació de les funcions és estendre a aquesta qüestió el principi de llibertat que s'aplicava a aquells altres dos punts; de manera que si en aquells punts de tanta importància es deia que aniria concretant-se el concepte que se n'havia de tenir a través de les deliberacions de la Comissió primerament, i del Parlament després, nosaltres creiem que en aquest punt pot fer-se el mateix, sense que això vulgui dir que el Govern no tingui sobre aquest punt un criteri que exposarem després. Però creiem que aquest criteri l'hem d'anar conjugant amb el criteri de la Majoria a mesura que aquesta, a través de l'instrument representatiu, que és la Comissió, vagin tractant aquest tema i deliberant sobre els problemes que enclou. I aleshores, amb el conjunt de treball de tots, assolir aquell resultat que tots desitgem que

tingui el màxim encert. Essent així el primer que s'ha de tractar és un punt que pot nomenar-se de procediment. ¿Quina és la posició del Consell referent al projecte que avui dia té la Comissió? ¿Ha de tornar al Consell aquest projecte de la Comissió o no hi ha de tornar?

El Consell creu que no, que la Comissió pot seguir treballant i deliberant, i a base de les deliberacions anar buscant els punts de coincidència. Entretant, mentre la Comissió dictamina, mentre el Parlament delibera, i després, en darrer terme, acorda, hi ha un règim establert amb caràcter provisional que continuarà vigent fins el moment que l'Estatut orgànic sigui aprovat; però amb l'única modificació, que representa el criteri del Consell sobre aquest particular de substituir el nom de Cap del Consell executiu pel nom de Conseller delegat. El Consell creu que el nom de Cap de Consell executiu, encara que d'una manera implícita, tendeix a prejudicar la qüestió. Per altra part, en el projecte d'Estatut orgànic presentat se li dona el nom de Conseller delegat, de manera que estima millor mantenir aquest nom. A part d'això, el règim establert actual és el mateix amb la mateixa provisionalitat amb què va ésser establert i amb l'única condició de què si es veiés que el règim que establís el Parlament era molt diferent de l'actual, i es veiés que retardava l'aprovació del conjunt de l'Estatut orgànic, es dictarien les disposicions a fi que des d'aleshores el règim que regís estés d'acord amb el que fos criteri del Parlament; però mentre el Parlament no dictami i no deliberi sobre aquesta matèria, el règim provisional establert serà el vigent.

Ara bé: l'assumpte és prou important i té una transcendència bastant gran dins la nostra vida política perquè el Consell no vulgui escamotejar la seva opinió i el seu parer. I perquè, sense que aquesta opinió representi, com en molts altres assumptes, altra cosa que una directiva per conjugarse amb les directives de la Majoria, de totes maneres exposaré el nostre criteri sobre aquest particular, i crec que dec fer-ho sobretot per a deixar aclarit un punt que creiem convé extraordinàriament deixar ben clar.

Aquest punt podria donar lloc a alguns equívocs pels comentaris que n'ha fet la premsa i pel que s'ha parlat al seu voltant; és el de la responsabilitat del President de la Generalitat.

Jo voldria sobre això parlar d'una manera ben clara, a fi de deixar ben sentada la posició del Govern.

No hi ha ningú entre la Majoria, i molt menys entre els que componen aquest Govern, que pretengui donar a la Presidència de la Generalitat un sentit d'irresponsabilitat, ni s'ha dit aquí que es vulgués fer de la Presidència de la Generalitat un poder irresponsable.

Jo, des d'aquí, dic d'una manera clara, d'una manera categòrica, que ningú de la Majoria ni ningú del Consell té el propòsit de convertir la Presidència de la Generalitat amb un poder irresponsable.

Ara bé; cal analitzar francament la qüestió en el que respecta al concepte de la responsabilitat, i veurem llavors que hi ha tres punts que es poden analitzar separadament: la responsabi-

litat, el procediment per exigir-la i la compareixença davant del Parlament. Què és el que caracteritza la responsabilitat? El que caracteritza la responsabilitat és el fet que el poder no satisfaci per la seva actuació, i en aquest cas pot ésser corregida i sancionada pel Parlament, i no cal dir que el President de la Generalitat, que és elegit pel Parlament i que el Parlament pot en qualsevol moment destituir, està subjecte i està sotmès, i així es fixa en el projecte d'Estatut orgànic, a les possibilitats d'un vot de desconfiança per part del Parlament que representa la seva destitució; des del moment que està subjecte a un vot de confiança i a una possible destitució i a una separació del càrrec, per aquest sol fet és responsable davant del Parlament, de manera que el President de la Generalitat en totes les formes que aquí s'han esmentat és plenament, completament, íntegrament, responsable davant del Parlament.

Ara, al costat d'aquest concepte que podríem anomenar teòric de la responsabilitat, n'hi ha un altre que és el de les garanties i el del procediment per exigir-les i ensems aquell altre punt referent a la compareixença davant del Parlament.

Si es vol donar a una institució, sigui el Parlament, sigui el Govern, sigui un Ministre, sigui un Conseller o un Consell Executiu o qualsevol institució de caràcter executiu i d'una certa estabilitat, és necessari que aquesta responsabilitat que té pugui ésser exigida, però no d'una manera barroera, no d'una manera massa ràpida, i sota aquest punt de vista, en totes les Constitucions més modernes en les que existeix la responsabilitat del Poder executiu, s'estableixen certes garanties perquè aquell exercici de la responsabilitat a través dels vots de confiança o de desconfiança, vinguin condicionades per certs procediments i per certes garanties. Així veiem que gairebé a totes les Constitucions modernes i moltes d'elles han servit en part per orientar el nostre projecte d'Estatut, en moltes d'elles es fixen garanties d'aquest ordre, garanties en el nombre de Diputats que han de demanar que es presenti el vot de desconfiança; en el termini de presentació del vot de desconfiança; en el nombre de Diputats que han de votar. En unes es fixa, per exemple, la xifra d'un centenar de Diputats, en altres Constitucions s'estableix un termini, que en alguns casos es fixa en dos mesos, per la presentació d'un vot de desconfiança després d'un de presentat primerament. En l'article 64 de la Constitució espanyola s'entra de ple en aquesta orientació i s'assenyala el nombre de cinquanta Diputats per a fer la proposta, un termini de cinc dies per estudiar-la i la seva aprovació per majoria. En l'article 28 del projecte d'Estatut que hem presentat nosaltres també s'hi assenyala la mateixa tendència, ja que es fixa que la proposta sigui feta per quinze Diputats, que formulin la proposta en tres dies de termini i l'aprovació per majoria dels Diputats presents a l'acte.

Això vol dir que tot quan fa referència als procediments per exigir les responsabilitats constitueix un punt de vista de totes les Constitucions, i que és un punt de vista cada vegada més viu,

en la qual cosa es nota una tendència a fer que l'exigència de les responsabilitats no pugui en cap moment portar-se a cap d'una manera massa ràpida i improvisada, sinó que se sotmeti a un cert procediment. Com ja he dit, de procediments n'hi han molts, com ho prova el fet de trovar-ne diversos en les Constitucions modernes, i en aquest aspecte és el Parlament el que, en darrer terme, podrà fixar el que hagi d'establir-se en l'Estatut Interior de Catalunya.

Però és que a més a més, junt amb aquesta corrent, junt amb aquesta teoria en el sentit que jo he esmentat de l'exigència de responsabilitats, n'hi ha una altra que té molta importància des del punt de vista a què nosaltres ens referim, relatiu a la compareixença, a l'assistència, punt aquest que no és igual que el primer i cal tenir en compte que són dos punts distints. Sobre aquest punt de la compareixença del que té la responsabilitat, nosaltres veiem també que a les diverses Constitucions hi han diferents sistemes segons els quals es regula aquest problema, i veiem que s'accepten en les diferents Constitucions delegacions parlamentàries per a certes funcions; perquè cal aclarir un punt que indubtablement serà aclarit després pels que intervinguin o en facin referència, i és que en la majoria d'aquestes Constitucions, aquestes delegacions de caràcter parlamentari que poden fer-se no és per a contestar la demanda de responsabilitats, sinó que és senzillament per a la tramitació d'assumptes diríem plantejats pel mateix Consell o pel mateix Conseller. Però ensems que aquesta delegació que marca una tendència, que marca un camí, hi han altres Constitucions en les quals no es cenneix senzillament al que podríem dir que va del Consell al Parlament, sinó que s'extén a allò que va del Parlament al Consell. Hi han altres Constitucions en les quals també per a respondre a preguntes, per a respondre a interpellacions, existeix una forma directa d'exigir aquesta responsabilitat. També és el Ministre, el Consell, el Govern que sigui, el que pot nomenar delegats, tenir representants seus que contestin en el seu nom, de manera que si bé la majoria de delegats tenen aquest caràcter senzillament — podríem dir-ho així — de representants quan el Ministre o Conseller o Govern vulgui adreçar-se al Parlament, hi han també antecedents, hi han també exemples en el sentit invers, que van del Parlament al Ministeri, del Parlament al Govern.

Marco aquest punt no perquè jo cregui que hagi d'ésser aquesta exactament la solució, sinó per a deixar ben sentat aquest altre punt que té un interès a remarcar al costat del primer. Així com en la majoria de les Constitucions modernes hi ha la tendència de fixar unes certes garanties en el procediment d'exigir les responsabilitats, hi ha també a la majoria de les Constitucions una altra tendència ben clara i ben determinada, modificable o variable segons diferents matisos, les quals permeten la delegació dels Consellers, dels Ministres, del Govern, en diversos representants parlamentaris, per a certs actes o certes explicacions, unes vegades en un sentit, altres en sentit contrari.

Tenim, doncs, em sembla a mi — i voldria explicar aquest concepte que és d'una claredat

veritablement diàfana —, tres punts bàsics : Primer : el de la responsabilitat. La responsabilitat es té sempre que es respongui davant d'un Parlament que pot donar un vot de desconfiança. Segon : la possibilitat de reglamentar el procediment d'aquesta responsabilitat amb unes determinades garanties. I tercer : la possibilitat en certs casos i de certes maneres de què el Poder executiu delegui les seves funcions, en el sentit de parlar davant del Parlament, en algun o diversos membres del mateix Parlament. Aquests tres punts, a mi em sembla, que donen una base suficient per a trobar la solució que nosaltres voldríem per a aquest problema realment complex, que volem entre tots resoldre d'una manera encertada. En realitat ens trobem aquí amb el que jo podria dir la intersecció; el punt de convergència d'aquests diferents problemes que jo he intentat esboçar, punt d'intersecció el qual jo crec que ens pot servir de pauta per a trobar aquesta solució. S'ha dit que aquesta solució concreta no és, per exemple, el fet de què existeixi o no en una determinada Constitució del món. Jo he de dir que tampoc hi ha cap Constitució del món que sigui exactament, d'una manera fidel, d'una manera taxativa, igual que la nostra, igual que les condicions que tenim en el nostre Estatut. Jo no despreciaria mai els antecedents que representa una acumulació d'experiència i coneixements de dret polític de tots els països, però jo he de dir que a l'ensens que no despreciaria aquests antecedents, tampoc voldria que es calquessin d'una manera tan minuciosa i exacte que no vinguessin d'una manera precisa a ajustar-se a les condicions especials del nostre. De manera que la solució a prendre en aquest cas és aquella que inspirant-se no en la lletra d'una Constitució determinada, no exactament en uns preceptes que ja estiguin, diríem, catalogats dintre d'una Constitució, sinó que porti l'esperit, porti la tendència, porti aquesta corrent que avui es dibuixa a les Constitucions modernes i l'encalxi d'una manera adequada dintre del cas particular que nosaltres tenim plantejat en el nostre Estatut.

Quin és aquest cas? Aquest cas és el que, com l'Estatut indica, hi ha una de les parts que componen la Generalitat — el President de la mateixa —, que pot delegar les seves funcions executives temporalment. L'Estatut no fixa aleshores més que això, i és el Parlament el qui ha de fixar amb més detall, d'una manera més precisa, l'abast d'aquestes delegacions. En fer-ho ha de tenir en compte una cosa, i és que la figura del President tal com la defineix l'Estatut de Catalunya ha de restar d'una manera ben concretament dibuixada en l'Estatut orgànic que nosaltres votem, en forma que resti una figura amb contingut real, amb vida pròpia, que no sigui una ficció, que no sigui una figura sense aquest contingut i aquesta essència de realitat que necessita. Nosaltres no podem de cap de les maneres, no podríem fer-ho perquè ho tenim absolutament vedat pels preceptes constitucionals i pel mateix Estatut, fer del President un Poder moderador. Ningú intenta fer-ho, al menys ningú dels que jo conec i amb els quals he parlat

en aquest sentit intentava fer-ho. Perquè no pugui ésser així, tenim el fet de la responsabilitat que ja li treu aquest caràcter completament. Però ens hem de fer càrrec que el President de Catalunya, ultra aquesta funció executiva que pot delegar, té les funcions representatives, i, ensem, que aquesta funció, en connexió íntima amb aquesta — de manera que de vegades es confonen — té tota la part d'execució o tota la part de canalització, com a òrgan o representant del Govern que ell mateix és.

De manera que tenim aquí que, per una banda, la figura del President de la Generalitat té una fortalesa extraordinària quan és el representant del Poder Central; i, per altra banda, si nosaltres li amputàvem d'una manera completa, li partíem per la meitat, per a dir-ho així, tot el que representi d'una manera taxativa les funcions executives i la fèiem una mena de Poder moderador, ens restaria una figura que potser els altres — amb més imaginació que jo — veuran fàcil de comprendre, però que jo confesso ben modestament que no la veig clara. Em fa l'efecte que restaria la figura del President de la Generalitat d'una manera amputada. Jo crec que el que hem de procurar entre tots és que aquell qui representi el símbol, la màxima autoritat a Catalunya, tingui una funció constitucionalment regulada, reglamentada d'una manera fixa i d'una manera precisa, en la qual es determini exactament quines són les seves atribucions, però que aquestes, en la forma que estiguin reglamentades per l'Estatut orgànic, permetin que l'autoritat que representa el President de Catalunya tingui un contingut de realitat, una essència viva, que pugui fer que el nostre poble tingui en ell la seva màxima representació.

És aquesta la posició que nosaltres sustentem sobre aquest particular. Nosaltres no voldríem mai que l'acord que es prengué pel Parlament ni el que nosaltres propugnem en aquest sentit, pogués representar que defugíem les responsabilitats. Al contrari : si en aquest sentit hi hagués pugna, podríem dir que seria per a donar precisament més responsabilitat al President de la Generalitat. De manera que el fet de delegar les funcions aquestes creiem nosaltres que no eximeix de responsabilitat el President de la Generalitat. En canvi creiem que es pot fer una graduació de procediment en el sentit que jo he exposat abans, de manera que resti regulat, reglamentat, i que regulant i reglamentant el procediment d'exigir aquesta responsabilitat, es doni al President de la Generalitat aquell prestigi, aquella plenitud, aquell contingut que d'altra manera no tindria.

Fetes aquestes manifestacions, que jo em creia obligat a fer en nom del Consell, resta poca cosa a afegir. Jo he de dir que en quan al programa de Govern, i fóra el punt debatut, el Consell actual sosté d'una manera íntegra el que va exposar en el seu discurs el Cap del Consell Executiu anterior. Un i altre som Governos homogenis, pertanyents a una mateixa Majoria i a un mateix partit polític; un i altre, per tant, han d'inspirar la seva actuació en allò que representi l'ideari, la ideologia d'Esquerra Republicana de Catalunya. En la forma de portar a realització aquest progra-

ma, en la forma de portar l'ideari aquest per vies pràctiques, coincidim completament amb les directives assenyalades en el discurs esmentat.

Ara bé, si nosaltres donem una plenitud d'adhessió a aquest programa, no voldríem de cap manera acabar aquesta fixació de la nostra posició sense, podríem dir-ho així, matitzar-la, sense donar-li aquell colorit que és la característica de la nostra manera de veure aquests problemes. Jo crec que aquesta matització que volem donar al programa d'Esquerra Republicana de Catalunya exposat abans aquí, ve sobretot fixat i determinat per les circumstàncies en què ens trobem. Avui passa tot el món per una crisi considerable; hi ha en tots els països una sensació, podríem dir, d'inestabilitat que agreuja la solució de gairebé tots els problemes. Però, ultra això, que és una qüestió de caràcter general, hi ha a casa nostra un fet característic, que és el de trobar-nos en uns moments de reconstrucció política de la nostra terra, produïts a base de la implantació de l'Estatut i de les exigències immediates de l'adaptació i traspàs de serveis. Això fa — manifestat en una forma una mica vulgar, però que voldria que quedés ben clarament compresa — que hi ha molta feina a fer, i aquesta sensació de la tasca a emprendre és el que inspira la matització que volem donar al compliment d'aquest programa per part del Consell Executiu.

Si em permeten una digressió molt breu diré que en el concepte general del Poder, en el concepte general del Govern, intervenen o l'integren tres conceptes diferents, que són el de decidir, el de manar i el de servir. El concepte de decidir és potser en darrer terme el que representa el governar. Si s'ha definit la sobirania com a la facultat de les darreres decisions, el decidir defineix el governar, i això és precis tenir-ho en compte en l'època en què vivim i moltes vegades s'ha hagut de fer coratjosament l'aplicació d'aquesta facultat decisòria, i haurà de tornar-se a exercitar. Al costat d'això hi ha com a imperatiu ineludible el poder de comandament, doncs el governar implica manar, i mai voldríem defugir la responsabilitat d'aquesta facultat. Però juntament amb els dos conceptes n'hi ha un altre cada vegada més arrelat en la vida pública moderna, que és el concepte del poder vinculat amb el servir.

Nosaltres sabem que avui dia les qüestions polítiques es vénen sempre a colorar per una matització social, que vol dir col·lectiva i que no poden ésser objecte de teories abstractes, sinó que s'han de viure d'una manera vinculada al poble el qual es governa. Aquest poble té exigències i necessitats i és precis que els homes procurin no sols servir aquestes exigències i necessitats, sinó superar-les de manera que el poble obtingui la màxima llibertat i benestar. Aquest concepte del poder-servei ve encara més remarcant pel gran esforç que es necessita per tal de salvar les dificultats presents en tot el que és necessari per a portar a terme l'aplicació de l'Estatut que haurà de portar dificultats, les quals requeriran un esforç de treball, i precisa que tots posem el màxim esforç per dur-ho a terme de la manera més adient i millor per al nostre poble.

Potser aquest concepte del poder-servei tindria

una grisor en circumstàncies normals; la crítica que es podria fer del mateix seria la de què és una cosa flonja, que no té energia: el tremp de les altres facultats de Poder. Però quan ens trobem en circumstàncies com les actuals, o sigui en uns moments de renovació, en uns moments de transformació, de reconstrucció del nostre poble, sobressurt d'una manera extraordinària aquest concepte del Poder, però llavors té una grandesa extraordinària, car comporta la possibilitat de creació de la Catalunya que somniem.

És, doncs, en aquest sentit que nosaltres compremem que cal treballar, i en aquest sentit desitjaríem adreçar-nos a tots els catalans per tal de dir-los que tinguessin consciència de l'hora que Catalunya viu i de què convé realitzar un gran esforç per a Catalunya i el benestar dels catalans. En fer-ho així, creiem que no és de més fer remarcar que el Consell no ha d'ésser solament el director i conductor del moviment de la nostra terra en aquest sentit, sinó que a més ha de servir d'estímul i d'exemple. És amb aquest esperit que emprenem la feina a fer, i ens hi llencem coratjosament i amb decisió, perquè tenim consciència de què les hores difícils i decisives que travessa el nostre poble exigeixen de tots el màxim rendiment i el suprem esforç. (*Aplaudiments en la Majoria.*)

El Sr. SERRA I MORET: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Serra i Moret.

El Sr. SERRA I MORET: Senyors Diputats: Ben aviat, massa aviat, ha d'entendre el Parlament en una crisi de Govern plantejada en moments d'alguna gravetat per Catalunya. Nosaltres, la Minoria de la Unió Socialista de Catalunya, tenim l'obligació, en aquest cas, d'expressar quins són els nostres sentiments en vista d'aquest espectacle inesperat que avui ens ofereix el Govern de Catalunya. I he de donar, en primer terme, una expressió de sentiment, solament perquè considero que en aquests moments tot plantejament de crisi representa una causa de pertorbació en la vida normal i ascendent del nostre poble, sinó perquè sembla que la tramitació i el plantejament d'aquesta crisi té, ja des del primer instant, una mena de símptoma, una mena de nota simptomàtica, que no desitjaríem que es tingués que repetir. La nostra expressió en aquest cas és, com he dit, de sentiment; de sentiment, no solament pel gran fervor que nosaltres posem en la col·laboració d'aquesta obra conjunta que tots hem de realitzar, sinó per la fraternal simpatia que ens inspira i seguirà inspirant-nos la Majoria de l'Esquerra Republicana de Catalunya i els seus representants en el Govern. I en aquest cas, voldria jo dir que nosaltres, que tenim un gran respecte i una gran consideració per les persones que han sortit del Govern de la Generalitat, el tenim també per aquells que han anat a substituir-les, i considerem que el Govern, amb tot i haver tingut pèrdues de consideració, ha estat reposat i equilibrat degudament; de manera que en la qüestió col·lectiva nosaltres no hi hem d'aprofundir. Considerem a tots dignes del càrrec que ostenten, als que han sortit i als que han entrat. El que ens cal dir és que la crisi ha estat planteja-

da, segons ha explicat el Conseller delegat, senyor Pi i Sunyer, d'una manera elemental, per discrepàncies ideològiques en el si del Govern; discrepàncies que de moment donen al Parlament una avantatge, perquè les paraules del senyor Pi i Sunyer han estat clares per a dir que el Govern no feia qüestió tancada d'aquesta definició de les facultats delegables, cosa de la qual nosaltres ens felicitem, perquè en matèries constitucionals, amb tot i que el Govern ha de tenir criteri, i que indubtablement ha de sostenir-lo, nosaltres desitjaríem que no tingués mai ocasió — ni la intenció — d'imposar-lo, sinó que deixés al Parlament amb plena llibertat de deliberació perquè tots poguéssim aportar el nostre concurs i la substància constitucional perquè poguem portar a terme l'Estatut orgànic, o diguem-ne com volguem, a fi que pogués ésser el resultat de totes les idees que ací s'expressin i poguéssim oferir un text constitucional que servís no soament per a la situació present, no soament per a la situació actual, sinó per a totes les situacions successives per les quals haurà de passar el Govern de Catalunya.

Però, ja he dit al començament que el plantejament d'aquesta crisi podria representar una cosa simptomàtica, i és precisament perquè la cosa es planteja per aquest fet tan ple de dubtes, tan ple de confusió, tan ple de misteri, com és aquesta qüestió de funcions delegades. Hi ha sistemes parlamentaris, hi ha sistemes presidencialistes, tenim nosaltres exemples per escollir a tot el món; no tenim, però, cap exemple ni cap antecedent d'un President que pogués ésser a la vegada responsable i irresponsable, i aquesta qüestió possiblement es plantejaria altres vegades. I ja que s'ha plantejat, potser hauríem de felicitar-nos-en, perquè el Parlament pot resoldre-ho d'una manera decisiva perquè mai més no s'hagin de discutir aquestes qüestions en el Parlament després d'haver aprovat el nostre text constitucional. No sé si seria oportú, avui, aprofundir molt sobre aquesta matèria, però sí que crec que a tots ens ha de servir de lliçó el que una discrepància entre els Consellers i el President, sobretot plantejada en la forma que ha estat plantejada aquesta crisi, ens ha de servir a tots de lliçó per tal que al redactar el text constitucional no hi deixem cap confusió, no hi deixem cap altra perspectiva d'oferir-nos noves crisis que interrompin sempre la tasca del Govern i que en els moments presents són manifestament nocives i deplorables.

Podem avançar que, a part de les nostres opinions, que ens portarien sempre a defensar un règim parlamentari, a part de què en això nosaltres tenim un criteri, sinó irreductible força tancat, (*Ocupa la Presidència el Vice-President primer, senyor Casanoves.*) podem dir que aquesta experiència a nosaltres ens afirma en els nostres principis i ens fa pensar en la necessitat de què sempre que siguin delegats serveis, nosaltres poguem, el Parlament pugui en tot moment, intervenir en aquestes delegacions i pugui, a més, tenir un contacte constant i directe amb el Govern perquè a part del que pugui ésser els nostres principis, es dedueix de l'Estatut de Catalunya que així ha d'ésser la composició del Govern, que així ha d'ésser la seva constitució jurídica. El Govern de Ca-

talunya, tal com està redactat l'Estatut, ha d'ésser forçosament i necessàriament parlamentari, i, per consegüent, no hi cap mai aquesta figura que ens presentava el senyor Pi i Sunyer d'una persona que és a la vegada irresponsable i responsable, que ha de respondre davant del Parlament quan se li exigeixin certes responsabilitats i que fàcilment pot ésser allunyada o desapareguda pel Parlament. Però és que el sentit profunde de l'Estatut que nosaltres tenim aprovat i que ha de regir-nos, és el de què el Govern de Catalunya i el seu President, representant suprem del Govern i que elegeix els Consellers, és completament i absolutament responsable davant del Parlament i ha d'estar en contacte amb el Parlament (*Molt bé! en la Minoria regionalista.*) Perquè, a més no és solament el demanar les últimes responsabilitats, sinó que és el tenir la direcció, la iniciativa, així com les suggestions del Parlament, el que ha de dirigir el Govern de Catalunya, això es desprèn del text de l'Estatut, i, com dic, l'Estatut està en aquest aspecte completament d'acord amb els nostres principis.

És, doncs, convenient que nosaltres aprofitem aquesta lliçó. La crisi ha estat resolta feliçment. Nosaltres no podem fer altra cosa que donar la nostra confiança al Govern actual, desitjar als Consellers un èxit complert perquè puguin realitzar la gran obra i desitjar, sobretot, com ja vaig dir en l'ocasió en què va presentar-se ací el Govern que ha dimitit, que pugui realitzar la gran obra que ha de realitzar-se, l'obra de la qual ens parlava el senyor Pi i Sunyer amb paraules molt eloqüents, i que nosaltres desitgem que es porti a terme; i, ja que ells són els que tenen el lloc, ja que són ells els que tenen la responsabilitat, desitgem que puguin portar-la a terme amb tot l'èxit, ho desitgem sobretot, no solament pel gran bé que a Catalunya ha de reportar pel fet que hi hagi un Govern estable, un Govern fort, un Govern que compti amb la confiança i continuïtat dels seus homes, sinó també per aquell altre aspecte, molt important també, de què quan nosaltres comencem a manifestar-nos com homes de Govern, amb actuacions de Govern, quan nosaltres comencem a viure les pràctiques del Govern, es pugui donar la sensació d'estabilitat i de seriositat que crec que Catalunya pot donar, perquè té capacitat suficient per a donar-la. És, doncs, el que desitgem al nou Govern: Vida llarga, activa i eficaç i que no haguem de discutir, si és possible, per molt de temps cap nova crisi. (*Molt bé.*)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Senyors Diputats: El senyor Conseller delegat ha explicat la crisi exposant fonamentalment com a motiu dos ordres de causes; una causa que en podríem dir ocasional i una altra de confiança. La causa ocasional és l'ocorregut amb motiu del nomenament de Governador civil de Barcelona, amb el qual va manifestar-se una discrepància entre el President de la Generalitat i alguns del senyors que formaven part del Consell. Causes d'aquesta discrepància? D'ordre personal, d'ordre ideològic. Jo no vull entrar aquí — segurament si volgués

analitzar antecedents trobaria que en el retard en el nomenament de Governador civil i en algunes de les circumstàncies que varen acompanyar-lo es va produir un fenomen, que jo lamento que es repeteixi amb tanta freqüència a Catalunya, que era la projecció dels afers interns de partit a la governació del nostre país i a la marxa normal de les nostres institucions de Govern — jo no vull entrar en la discussió del que puguin ésser minúcies o qüestions de partit, però vull suposar que la discrepància obeïa realment a algun motiu fonamental de convenciment, que no era pas deguda a que es tractés del senyor Tarradellas, Conseller de Governació, en lloc que s'hagués pogut tractar d'un altre membre del partit; prescindir d'això. En aquest cas, respecte de la causa ocasional, he de dir, sense entrar en el fons, que no és el motiu del meu discurs, però, en canvi, he de dir que a judici meu em sembla lamentable que en un moment en el qual podia donar-se un pas més en condicions favorables al traspàs de serveis a la Generalitat i a la implantació de l'Estatut, es deixi perdre aquesta ocasió favorable; però repeteixo que això no és més que la causa ocasional. És una qüestió purament incidental. La causa de fons, com ha dit el senyor Conseller delegat, consisteix en la discrepància entre alguns dels Consellers i el senyor President de la Generalitat respecte del caràcter de la delegació que, segons l'art. 14 de l'Estatut, pot fer el senyor President de la Generalitat de les seves funcions executives. Jo no creia, senyors Diputats, quan vaig intervenir contestant al que llavors era Cap del Consell Executiu, senyor Lluhí, que els fets vinguessin a donar-me tan aviat la raó. En contestar-li, vaig remarcar, amb una insistència que algú podia judicar potser excessiva, que un punt fonamental i bàsic de la marxa de les nostres institucions consisteix precisament en delimitar i definir d'una manera expressa en què ha de consistir la delegació de funcions executives que el senyor President de la Generalitat podia fer, i quina era la delimitació que s'havia d'establir entre les facultats del President i les facultats dels delegats. Vaig tractar de recabar la màxima claredat possible. La meua tesi, que veig que és compartida per molts altres i que en termes diferents l'ha exposada fa un moment el senyor Serra i Moret, consistia en dir això: no és possible que establim la nostra Constitució fonamental sobre la base d'un confusionisme, ha de definir-se clarament, explícitament, terminantment, si el President de la Generalitat opta per a conservar, com té el dret de fer-ho, la plenitud de les seves funcions executives, recabant també la plenitud de la responsabilitat, o bé si opta — i també té les seves avantatges el fer-ho així — per convertir-se en una mena de magistratura suprema per damunt de les passions i de les lluites dels partits, recabant, si no una irresponsabilitat absoluta, un respecte unànim que el posi fora de les discussions; però en aquest cas ha d'apartar-se de tota intervenció en les funcions de govern. El senyor Lluhí va contestar-me, dient: no, no, aquí totes les nostres institucions fonamentals descansen sobre el principi de la responsabilitat del President, el nostre règim és un règim democràtic, no hi ha institució que pugui sostreure's a la crítica i a la responsabilitat davant

el Parlament. El senyor President de la Generalitat, traça, pot traçar abans de fer la delegació, les grans directrius de les funcions executives que delega; un cop feta la delegació el Govern té plenes facultats i té plena autoritat per a exercir aquelles funcions que li han estat delegades. Aquesta crec que va ésser la tesi del senyor Lluhí i aquesta tesi del senyor Lluhí va ésser subratllada pels aplaudiments de la Majoria del Parlament, no pels aplaudiments d'una part de la Majoria com avui, de tota la Majoria d'Esquerra Republicana de Catalunya. I aquella tesi del senyor Lluhí he de creure que, com que era precisament una de les grans directives de la política catalana i del Govern, havia estat consultada prèviament amb el senyor Macià i comptava amb l'assentiment i la conformitat del senyor Macià; si tingués un dubte de què hi comptava, me'l treuria el fet que el Govern immediatament va presentar el projecte d'Estatut orgànic de Catalunya, i en aquest projecte, que devia comptar també amb la conformitat del President de la Generalitat, no feia cap reserva a aquest punt el Cap del Consell Executiu, com l'havia feta respecte de la delimitació de la divisió territorial de Catalunya. Per consegüent, ens trobem davant d'una interpretació de l'Estatut i davant d'una definició del que era la delegació de facultats del President i la delimitació entre aquestes facultats i les facultats del Govern que comptava amb la declaració explícita del Cap del Consell Executiu, amb l'aplaudiment de la Majoria, amb la conformitat del President de la Generalitat i amb l'inscripció en el text de l'Estatut orgànic de Catalunya. I abans d'un mes ens trobem que, precisament per una discrepància respecte d'aquest punt, es promou una crisi; i jo pregunto: si tothom estava d'acord aleshores, qui és que ha rectificat? ¿És que ha rectificat el President de la Generalitat? ¿És que va rectificar el senyor Lluhí i els Consellers que l'acompanyaven? ¿És que ha rectificat la Majoria? Convindrà que ho sapiguem, perquè el punt és d'una grandíssima importància; i jo he de dir que la meua confusió ha augmentat quan he escoltat avui el Conseller delegat, senyor Pi i Sunyer, perquè el senyor Pi i Sunyer de primer ha manifestat una cosa, que pel que sé, és inexacta. Deia el senyor Pi i Sunyer que a la Comissió de la Constitució s'havien manifestat respecte d'aquest punt unes discrepàncies. Jo pertanyo a la Comissió de Constitució: sincerament, jo no he observat que s'hagin manifestat unes discrepàncies i unes discussions; segon, el senyor Pi i Sunyer, després de dir que en la diferent apreciació d'aquest punt hi havia la causa ocasional determinant de la crisi, deia: nosaltres no hem de rectificar res respecte de la Constitució, nosaltres no hem de canviar absolutament res de tot el que va dir el senyor Lluhí, nosaltres l'únic que fem és dir que no tenim respecte d'aquest punt criteri, i que deixem a la Majoria el que faci i digui lliurement com s'ha de determinar i regular. Perdoni el senyor Pi i Sunyer, però em sembla que és fugir massa còmodament.

El Sr. CONSELLER delegat: És complir amb el règim constitucional establert, en tant que el Parlament no decidís el que es feia.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Perfectament. De manera que el Govern actual accepta el

règim provisional establert, que es el mateix que defensava el senyor Lluhí. Aleshores, perquè la crisi?

El Sr. CONSELLER delegat : En tant que el Parlament no's determinés.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Però la crisi ha vingut avans de definir-se el Parlament. I si es sosté el mateix règim provisional defensat per el senyor Lluhí, perquè es provoca una crisi? Què significa la solució d'aquesta crisi? Si es manté el projecte d'Estatut orgànic de Catalunya, en el qual el pensament del Govern ve definit, què significa aleshores tot el que ha succeït, tot el que ha passat? Jo confesso sincerament que no ho entenc; i crec que interessa molt que això es determini, crec que interessa molt que això s'aclari, perquè realment és un punt fonamental de la nostra Constitució. Totes les nostres institucions, precisament en el moment del seu naixement, venen definides, més que pel que diguin els textos legals escrits, pel que diguin d'aquestes institucions els nostres actes. I si nosaltres, en les nostres realitzacions, demostrem que no som persones capaces de delimitar i precisar les nostres institucions fonamentals, haurem fet un greu mal al nostre règim autonòmic.

El senyor Pi i Sunyer definia en què consisteix la responsabilitat del senyor President de la Generalitat de Catalunya, però abans havia parlat també de si aquesta crisi havia tingut o no havia tingut una tramitació extraparlamentària. Jo he de dir-li, al senyor Pi i Sunyer, que a judici meu ha sentat una teoria extremadament perillosa. El senyor Pi i Sunyer ve a dir : Com en definitiva l'Esquerra de Catalunya és a que té la Majoria, si neix una discrepància, nosaltres podrem resoldre-la dins de la Majoria. Ah, no, senyor Pi i Sunyer, no. Els temes d'aquesta naturalesa els ha de tramitar el Parlament.

El Sr. CONSELLER delegat : Estava tancat.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Però es podia reunir, se'l podia convocar. Se'l convoca amb la mateixa facilitat amb què es convoca a la Majoria.

Ara bé : tots sabem que el Parlament no hi ha solament vots, que el Parlament no és tan sols el posar-se d'acord determinades persones, determinats organismes, mentre els partits restin en la penombra en el que fassi referència al funcionament de les nostres institucions fonamentals. El Parlament és la institució bàsica del nostre règim polític, és l'instrument al qual s'ha de demanar sobre aquests punts totes les opinions; no sols els vots, sinó les opinions contraposades. Però en quan al concepte de la responsabilitat, jo he de dir al senyor Pi i Sunyer que, a judici meu, V. S. pot haver-se escusat una pila de disquisicions d'ordre polític i d'excursions per Constitucions de molts altres pobles que res tenen que veure amb el nostre. ¿Vol que digui V. S. en què consisteix fonamentalment aquest problema? És que vosaltres voleu resoldre aquesta qüestió fent un vestit a mida d'una persona determinada; i, naturalment, si voleu resoldre'l amb un vestit així, ens hem de trobar amb el fet, amb la realitat, de què qualsevol variació determina un canvi i crea una dificultat. Així, evidentment, es vol resoldre un problema, com deia el

senyor Pi i Sunyer, fent que una institució sigui al mateix temps una responsable i irresponsable.

Jo crec que el senyor President de la Generalitat no té bé en compte dues coses que són fonamentals : una d'elles, és la diferència entre el mandat en l'ordre civil i la delegació en l'ordre polític. El mandat en l'ordre civil, permet que aquell que atorga un poder a favor d'altri, després d'haver-lo atorgat el poder, vulgui i pugui, no obstant, continuar exercint les funcions que ha delegat. Però en l'ordre polític no és així. En l'ordre polític, la delegació comporta que aquell que delega es despulla d'aquestes funcions i les transmet per enter a l'altre, fins a tal punt, que pot causar una pertorbació en recabar per si o intervenir de nou en les funcions delegades. (*Molt bé, en la Minoria regionalista.*) I la segona cosa, és que tota funció i tota atribució de facultats implica una responsabilitat estricta. I «responsabilitat», senyor Pi i Sunyer, ve es deriva de «respondre», això vol dir que, naturalment, la persona que és responsable davant d'un cas concret, ha de respondre de totes les conseqüències dels seus actes i de les seves paraules; i quan es tracta de relacions entre una autoritat determinada i un Parlament, significa que aquella autoritat ha de venir a respondre davant del Parlament. I en quant a la compareixença, crec que nosaltres hem demostrat que teníem un sentit de la nostra responsabilitat, i que no solament no tractàvem de crear dificultats que no estàvem animats d'un sentit d'hostilitat al senyor President de la Generalitat, sinó que àdhuc les qüestions que l'afecten les tractàvem amb una delicadesa extremada, que no dubto que a alguns els haurà semblat excessiva. Però el que nosaltres no podem fer és arribar a abandonar la defensa del que considerem els furs del Parlament. I en aquest sentit, direm que en un acte, en una sessió com la d'avui, en la qual es tracta d'una crisi provocada pel senyor President de la Generalitat, que entenem que té unes atribucions determinades, en aquest moment, amb tots els respectes deguts i consideracions que sap ens mereix el senyor Pi i Sunyer, no creiem que sigui el delegat el qui hagi de venir aquí, sinó que havia d'ésser el delegant el que havia de venir a explicar per quines raons s'havien creat aquestes discrepàncies i s'havia determinat una crisi en el Govern de Catalunya. I, senyors del Govern, jo crec que aquesta és una qüestió que té una importància extraordinària. Jo no puc caure en la impertinència de donar-vos consells, però sí que m'hauran de permetre els senyors Consellers que formulï dues observacions : és una d'elles, que els senyors del Govern no han d'oblidar que aquest és un problema real, que si no es resolt, que si es mira d'evitar-lo amb alguns expedients, com, per exemple, aquell de dir que es deixa amb plena llibertat a la resolució de la Majoria, us devorà a vosaltres, com ha devorat als Consellers d'abans; i sense donar-vos en compte, en lloc de Consellers, en lloc de Conseller en Cap, i en lloc de Delegat, us trovarieu convertits en uns simples Secretaris del President de la Generalitat de Catalunya. (*Molt bé, en la Minoria regionalista.*) I la segona observació és que el

problema s'anirà agreujant a mesura que vagi tenint lloc el traspàs de serveis a què feia referència el senyor Pi i Sunyer. És una cosa que a tots ens produeix, moltes vegades, una certa sensació d'estranyesa la desproporció que hi ha entre el nom massa pompós que donem a les coses amb les limitacions i petiteses de les facultats que podem exercir, car nosaltres parlem de crisi, de consultes, de Consellers i parlem de delegacions de facultats i, desgraciadament, les facultats que poden delegar-se són tan mínimes, que gairebé podríem dir que no existeixen. Quan aquestes facultats s'intensifiquen, quan li siguin traspassades al Govern de la Generalitat facultats que avui són pròpies del Govern Central i que afecten a l'estranya viva, a les realitats del país, penseu que aleshores aquest confusionisme del moment i d'atribucions, aquesta interferència del delegant en les facultats delegades, tindrà una importància molt més gran. Jo recordo que fa uns quants dies parlava el senyor Pi i Sunyer, amb motiu de la discussió del Pressupost d'Ingressos. El senyor Pi i Sunyer havia fet un discurs eloqüentíssim en el qual parlava de la confiança pública, i de la necessitat d'aquesta confiança per a obtenir el crèdit que era necessari per a la implantació de la nostra autonomia. V. S., senyor Pi i Sunyer, ha comprès perfectament la importància d'aquestes coses que estan per damunt de tots els acords de partit, que estan per damunt de totes les arbitriarietats de les autoritats, per altes que siguin, i penso que el senyor Pi i Sunyer està tan convençut com jo que si no sabem establir un règim estable i un Govern amb autoritat — i no hi ha Govern amb autoritat si no és un Govern amb facultats i amb garanties — no es podrà aconseguir el crèdit públic necessari per a implantar adequadament l'autonomia a la nostra terra. (*Molt bé, en la Minoria regionalista.*)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller delegat.

El Sr. CONSELLER delegat: Jo voldria contestar els punts més destacats del que han dit el senyor Serra i Moret i el senyor Ventosa i Calvell. Primer que tot, he de repetir al senyor Serra i Moret una afirmació que ja he fet abans en el meu discurs. Ell deia que podria resultar que el President de la Generalitat fos a la vegada poder responsable i poder irresponsable. Jo, per concretar sobre aquest punt, he de repetir les meves paraules anteriors i he de dir que ningú de la Majoria i molt menys d'aquest Consell té la pretensió, té el propòsit, que el President de la Generalitat sigui un poder irresponsable. Sobre això he parlat d'una manera claríssima, i crec al mateix temps que la forma en què està consignat en el projecte d'Estatut tot el que fa referència a la responsabilitat del President de la Generalitat davant del Parlament és una demostració del nostre pensament més íntim i no dona lloc a dubtes sobre la decisió nostre de què la responsabilitat del President ha d'ésser íntegra i total davant del Parlament. I crec que aquesta qüestió de la responsabilitat del President queda així ben concretada, com hi quedarà també en l'Estatut orgànic un cop aprovat per aquest Parlament. El senyor Serra i Moret ha afegit en

el seu discurs un altre punt que crec que fa necessària una rectificació. Diu que el Govern serà sempre parlamentari i que el President serà responsable, i afegeix que l'Estatut ho disposa així. Efectivament, l'Estatut ho diu, però, com he remarcat abans, hi ha ací un punt que és necessari rectificar, i és el de què el President ha d'estar constantment en contacte amb el Parlament, car d'això no en parla per res l'Estatut. Jo crec que l'exigir al President la responsabilitat per l'exercici del seu càrrec, no ha de comportar el contacte permanent d'ell amb el Parlament. Em refermo en el que he dit anteriorment en el que fa referència a la responsabilitat absoluta del President de la Generalitat davant del Parlament.

Quant a les manifestacions que ha fet el senyor Ventosa i Calvell, jo voldria també recollir la seva part fonamental. S'ha referit d'una manera quasi episòdica a les causes ocasionals de la crisi, independent del fons de la qüestió i que va ésser el nomenament de Governador civil. Sobre aquest particular, he de recordar al senyor Ventosa i Calvell que el nomenament de Governador civil correspon encara al Govern Central; que s'havia seguit un tràmit per a portar a terme aquest nomenament i que el resultat d'aquesta gestió va ésser l'oferiment a què abans m'he referit, feta al Conseller de Governació en funcions de tal. Ratifico les meves paraules. No hi ha ningú en el Govern que no comparteixi el criteri del senyor Ventosa en el punt que l'ocupar aquell càrrec tenia avantatges per a l'acceleració del traspàs dels serveis d'ordre; però si per una banda veiem les avantatges innegables que això comportava, per altre banda oferia no poques dificultats i perills, ja que aquest càrrec seguia depenent del Govern Central; i aquests riscos i aquests perills comportaven una desavantatge superior a les avantatges abans exposades. Comparant aquest punt de vista de les avantatges i de les desavantatges, crec que eren superiors les darreres. Però, tractada pel senyor Ventosa, com de passada aquesta qüestió, anem al que és la causa del fons de la crisi que constitueix el nervi de l'exposició del senyor Ventosa, o sigui el problema de les delegacions de les funcions executives al Conseller delegat per part del President. Deia el senyor Ventosa que és necessari que tots, absolutament tots, fem els possibles perquè no hi hagi confusionisme en aquest punt. Tots estem d'acord. Ja he dit abans que s'havia de reglamentar i que s'havia de precisar d'una manera concreta quines eren les atribucions que es delegaven al President, i que, mantenint aquest criteri, aspiràvem a què en l'Estatut orgànic de Catalunya hi quedés determinada d'una manera concreta i sense lloc a confusions. Precisament nosaltres hem dit que les discussions, tant en la Comissió com després en el Parlament, han de portar una solució concreta a aquest problema. Podran topar en el curs d'aquestes discussions parers contraris sobre les atribucions que es deleguin, però de tota aquesta discussió en sortirà la màxima claredat en la determinació en la fixació d'aquelles i en el seu alcanç. I pot haver-hi disparitat en el sentit en què s'hagi de portar a terme aquesta delegació de funcions, però l'essencial és que la seva determinació sigui clara i concreta.

Ha dit el senyor Ventosa que era necessari decidir-se per un dels dos extrems que podrien presentar-se en aquesta qüestió: o bé que el President de la Generalitat sigui responsable davant del Parlament o bé que (i em penso que aquestes han estat les seves mateixes paraules) tingués el caràcter d'una magistratura suprema, completament apartat de les lluites de la política, però podent donar una orientació inicial, quedant lliure de tota responsabilitat. Jo he de dir al senyor Ventosa, i aquest punt tinc un gran interès en fer-lo remarcar, que no solament, com he dit abans al senyor Serra i Moret, aquesta irresponsabilitat no la hi volem donar, sinó que tampoc la hi podem donar. Per l'establert en l'Estatut, el President de la Generalitat és responsable davant del Parlament, i és per això que no podem fer-lo una mena de poder moderador irresponsable col·locant-lo en una situació totalment passiva. Però la responsabilitat vol dir també l'exercici de certes comissions de caràcter executiu. És, doncs, criteri del Consell que el President de la Generalitat, que és responsable davant del Parlament en tots moments, no sigui solament una figura irresponsable separada de tota acció executiva.

Hi ha un altre punt que jo tindria també molt d'interès en recollir. És, punt possiblement de major intenció política del discurs del senyor Ventosa, quan preguntava si és que hi havia hagut una rectificació del criteri de la Majoria pel fet que aquesta aplaudí el discurs del senyor Lluhí quan exposà el programa de Govern. Jo he de fer observar al senyor Ventosa que quan el Cap del Consell Executiu pronuncià el seu discurs no estava encara presentat el projecte de Constitució i l'aprovació per part de la Majoria del discurs del senyor Lluhí, que era programa de Govern, era, com es pot suposar, una aprovació de caràcter global, i no vol dir que aquesta aprovació sobre un text després presentat fos completament unànime. I en aquest sentit he d'afegir el que jo deia al senyor Ventosa, que a la reunió de la Majoria, a la qual jo m'he referit anteriorment, amb posterioritat a això ja es va indicar que era necessari que la ponència, que els representants de la Majoria a la Comissió de Constitució, sotmetessin a deliberació de la Majoria tots aquells punts, entre ells aquest, en el qual hi hagués discrepàncies de criteri en la Comissió. De manera que no era ja una acceptació des d'aquell moment, sinó que ja hi havien aquestes opinions des d'aleshores. I això es lliga amb aquell punt que jo tinc també interès en rectificar, quan deia el senyor Ventosa que jo no havia estat prou exacte en afirmar que en la Comissió de Constitució s'havien manifestat aquestes discrepàncies, puix que hi han unes esmenes o vots particulars presentats pel senyor Espanya, membre de la Majoria, representant de la Majoria a la Comissió, defensant ja punts de vista que són, diríem, dispersos en relació al projecte del Consell executiu. De manera que aquests vots particulars o esmenes... (*El senyor Ventosa i Calvell pronuncia unes paraules que no s'entenen.*)

El Sr. ESPANYA: Existeixen aquests vots.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Que podem interrompre?

El Sr. CONSELLER delegat: Amb molt de gust.

El Sr. PRESIDENT: Discreció.

El Sr. CONSELLER delegat: El fet d'unes esmenes presentades em sembla que bé representa una disparitat de criteri, de manera que era exacta aquella afirmació meua de disparitats en la Comissió. Un altre punt a recollir del senyor Ventosa és aquell en què amb una habilitat dialèctica indubtable, però no fonamentada, ha dit que nosaltres havíem fet nostre el punt de vista del senyor Lluhí respecte d'aquesta qüestió, fins i tant que el Parlament decidís. Jo no he dit això; jo he dit que el que nosaltres hauríem acceptat per a no causar més perturbacions amb modificacions i que no es fes avui un decret i demà un altre decret — en això he estat prou clar — que nosaltres, llevat del nom de Cap del Consell Executiu, establert d'acord amb el que diu el projecte d'Estatut orgànic, que hem canviat pel de Conseller delegat, llevat d'això, acceptàvem el règim provisional establert, fixat per decret, fins i tant que el Parlament decidís, i he afegit més, per a aclarir el meu concepte, i és que suposant que el Parlament arribés a unes conclusions que fossin molt diferents del que representa el règim provisional d'ara, per a no esperar a la fi de la discussió de la Constitució per a adaptar aquest criteri del Parlament, la única modificació que fariem nosaltres en el règim provisional seria dictar les disposicions necessàries per a atemperar-les a la resolució del Parlament sobre aquest punt. De manera que és, purament, una situació provisional, que nosaltres acceptem per a no haver de dictar disposicions noves, fer canvis, modificacions d'estructura a la Constitució de la Generalitat, però que nosaltres ho fem solament a reserva del que el Parlament determini i procurant acatar tan aviat com poguem el que el Parlament hagi determinat sobre aquest aspecte.

Un altre extrem del qual parlava el senyor Ventosa i que jo també voldria rectificar amb paraules anteriors meves, és aquell en què el senyor Ventosa deia, i amb això coincidia amb mi, que no era necessari anar a recórrer a Constitucions estrangeres. Jo no n'he esmentat ni una; jo he parlat de grans corrents de les Constitucions modernes estrangeres, però jo no n'he esmentat ni una, de manera que no he fet gala d'erudició a base de cercar Constitucions estrangeres; jo he parlat de grans corrents que s'observaven i he dit que havien de tenir-se en compte els antecedents per la força que representava l'acumulació d'experiències en dret polític, però que jo no creia que fos una cosa decisiva, sinó que el que s'havia de fer creia jo que era adaptar aquestes corrents a les necessitats nostres. El senyor Ventosa afegia que tot el mal ve de què nosaltres el que volem fer és un vestit a mida d'una determinada persona, i jo he de dir-li que no és aquest el nostre propòsit, però, en canvi, sí que ho és fer un vestit a la mida del nostre Estatut, de les nostres necessitats, a allò que nosaltres creiem que ha d'ésser la concepció política nostra, agafant de totes les Cons-

titucions modernes del món aquelles coses que creiem que encaixen més dintre del què són les directives generals del nostre Estatut, portar-les adequadament aquí, i en virtut de tot això establir el règim polític, la funció del procediment, la manera que nosaltres creiem que és més adequada al nostre poble. De manera que nosaltres el que volem fer és, no agafar per exemple una Constitució estrangera i portar-la com un vestit qualsevol a veure si encaixa o no encaixa bé, sinó fer-lo a mida, però no d'una persona, sinó de les nostres necessitats polítiques.

Després, també feia el senyor Ventosa, no ja una habilitat dialèctica però sí una habilitat filològica. Deia que responsabilitat venia de respondre. Posats en aquest sentit jo reforçaria també un xic més l'habilitat filològica i diria que dintre del nostre català hi ha dues locucions que vénen exactament de la mateixa rel i que tenen un caràcter completament diferent: Una cosa és dir respondre i una altra cosa és dir en responc. Indubtablement, en responc és el veritable sentit de la responsabilitat, no és respondre en la manera directa, és respondre'n, i en aquest sentit de responsabilitat, nosaltres l'acceptem, com he dit abans, íntegra i completa. De manera que no pel fet de que vingui de la mateixa rel filològica ha de constituir això un argument en el sentit de la comparança. Ara bé, en aquest sentit de la comparança jo he d'afegir una cosa perquè quedi ben clar aquest punt — i amb això recullo el que ha dit el senyor Ventosa i també el senyor Serra i Moret —. Nosaltres no hem deixat aquesta qüestió prejudgada, nosaltres no hem dit que volíem apartar, o que segons el nostre concepte el President les ha apartat del Parlament; nosaltres no hem dit que el volguéssim fer un Poder irresponsable a part; el que nosaltres hem dit, acceptant el principi de la responsabilitat i fixant-nos en aquelles dues corrents que esmentava, una sobre garanties exigides al procediment i l'altra sobre delegació d'aquestes garanties, i que en aquesta delegació hi havia un procediment a estudiar que és aquell que podria donar precisament la fórmula per la qual s'establís aquesta responsabilitat d'una manera clara i ben concreta, en forma adequada a la nostra manera d'ésser de l'Estatut. De manera que nosaltres no veníem aquí a prejudicar una qüestió en un sentit negatiu. El què veníem a dir era dues coses: Primera, que la responsabilitat creiem que existeix i que havia d'existir, i segona, que es podia estudiar d'acord amb les directives generals de les Constitucions modernes, un procediment i unes garanties per tal de tenir aquest caràcter de permanència i estabilitat que deia el senyor Ventosa que volia que tingués la Presidència de la Generalitat perquè no estigués sotmesa a les piques, baralles i a l'atzar d'una votació en un moment determinat, sinó enrobustida amb aquella autoritat de la qual parlava. Però nosaltres, en parlar d'aquest procediment, no volíem defugir la responsabilitat, responsabilitat que mai no havem negat i per tant voldríem que aquest punt quedés ben clar. Després, el senyor Ventosa, i em sembla que amb això acabo perquè ja he recollit tots els seus punts, ha dit que volia fer-nos una observació i que creia que per part del nostre Consell era un

xic imprudent deixar aquest assumpte a la decisió del Parlament, que podria ésser aleshores de la Majoria, i que igualment que havia devorat els Consellers anteriors ens podia devorar a nosaltres. Com que ell ha parlat dels furs parlamentaris, s'ha mostrat defensor dels furs parlamentaris, jo he de dir-li que precisament amb aquesta decisió nostra de portar-lo al Parlament, de portar-lo a la llum de la discussió lliure, no fem res que estigui en contra dels furs parlamentaris, sinó que els servim amb la màxima fidelitat.

En resum, nosaltres creiem que la nostra posició és sòlida, nosaltres tenim la certesa que a l'exposar aquest punt de vista, podem assentar-nos sobre una base ben ferma, perquè si escatim, si analitzem bé el cas, i la crítica que podria fer-se de la nostra posició, aquesta es basa en dos punts, que són dues coses que s'interpreten d'una manera diversa i que, en relació, és només per una banda que se'ns acusa; se'ns diu que nosaltres volem donar irresponsabilitat a la figura del President de la Generalitat, quan, pel contrari, tots els nostres esforços, tota la nostra teoria, tota la nostra doctrina, es basa en fer-lo més responsable. Així, doncs, no es tracta de defugir aquesta responsabilitat, sinó de fer-la més intensa, de manera que aquesta responsabilitat davant del Parlament, a la qual s'ha referit el senyor Ventosa, nosaltres creiem que no és possible eludir-la. Quedi en aquest sentit ben clar que nosaltres no prejudgem, com es deia, una solució que representi la irresponsabilitat de la presidència de la Generalitat, sinó que, pel contrari, volem que aquesta responsabilitat sigui ben plena i absoluta relacionada amb el procediment del qual he parlat. Per altra banda, el punt que jo vull remarcar és aquest: se'ns acusa o es fa la crítica de la nostra posició pel fet que no tinguem un criteri determinat, que el tenim, com ho he exposat abans al Parlament. Si ho deixem a la resolució del Parlament no és perquè no tinguem aquest criteri, sinó perquè som respectuosos amb el criteri de la Majoria i amb el del Parlament i volem que es tracti la qüestió en la Comissió i es vagi debatint fins arribar a una solució que — repeteixo —, no solament desitjo que sigui encertada, sinó bona per Catalunya i a la vegada clara i diàfana pel que fa a les atribucions del President de la Generalitat.

El Sr. PRESIDENT: Per rectificar, té la paraula el senyor Serra i Moret.

El Sr. SERRA I MORET: Molt breument, senyors Diputats, perquè estic segur de què en el fons estem d'acord amb el senyor Pi i Sunyer. Cal, però, aclarir que en tothora m'he referit a què sempre que es deleguin les funcions, el que tingui les funcions delegades les posseeixi amb plenitud i respongui davant del Parlament d'allò que li ha estat delegat. El meu criteri en aquest cas no pot discrepar del del senyor Ventosa. El que delega funcions polítiques se'n desposseeix i, en conseqüència, no pot rescindir directament funcions sinó el que les té delegades, el qual, en concepte nostre, és el que ha de venir aquí a posar-se en contacte directe amb el Parlament, no solament per a respondre dels seus actes, sinó que per a admetre totes les suggestions que el

Parlament pugui donar. A l'escalf del Parlament ha d'actuar tot Govern que es consideri essencialment parlamentari. Aquest és el nostre criteri. En les funcions que no delegui, té el President de la Generalitat no solament la responsabilitat d'estar subjecte a un vot de censura, sinó que abans que es produeixi aquest vot de censura i encara que no es produeixi, és precis que el President de la Generalitat, si no delega funcions, vingui aquí i es posi en contacte amb el Parlament. Aquest és el nostre concepte de les coses. Estic segur que amb això coincidim amb el senyor Pi i Sunyer i entenc que ell també hi deu estar d'acord com a partidari que és del sistema parlamentari.

No voldria profunditzar més perquè ja vindrà la discussió de l'Estatut orgànic i haurem de discutir aquest tema àmpliament. No he volgut fer altra cosa que recomanar o patentitzar d'una manera amistosa i cordial el desig de què això no sigui una conjugació de crisi per a deixar de resoldre un dels punts fonamentals de la nostra Constitució; que no sigui una mena de paradigma que no s'acabi mai. Volem que aquestes crisis no es produeixin. Nosaltres que no tenim el Govern desitgem llarga vida per a aquest i que pugui portar a terme la important obra que té entre mans.

El Sr. PRESIDENT: Per a rectificar, té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Poques paraules perquè no és el meu propòsit allargar indefinidament un debat en el qual insisteixi cadascú en els particulars punts de vista; però no puc deixar sense rèplica algunes de les afirmacions del senyor Pi i Sunyer.

Diu el senyor Pi i Sunyer que ell és absolutament enemic de tot confusionisme quant a la definició de la delegació de funcions que pot fer el President de la Generalitat; de les conseqüències d'aquestes delegacions i de les relacions entre el President i els Consellers als quals ha delegat les seves funcions executives. Jo he de dir-li al senyor Pi i Sunyer, que la primera condició essencial perquè no existeixi aquest confusionisme és que no el creï el Govern i, realment, en totes les explicacions que ha donat sobre els motius de la crisi i sobre les conseqüències de la mateixa hi ha un confusionisme que crec que per tots resultarà inexplicat, perquè no sé si s'explicarà clarament la situació tal com al meu judici resulta. Diu el senyor Pi i Sunyer que la crisi s'ha provocat perquè va sorgir una discrepància entre la Majoria — o entre una bona part de la Majoria — i els Consellers que han estat dimissionaris. Bé: en primer terme, resulta estrany que sorgís la discrepància en una matèria en la qual havia existit l'acord previ i, en tot cas, aquest acord havia de partir de part del President de la Generalitat, la intervenció del qual és la que ha determinat la crisi.

De passada, he de recollir un punt: el de què aquesta discrepància s'havia manifestat en el si de la Comissió de Constitució. El senyor Espanya podia perfectament haver presentat unes esmenes com les havien presentat diversos Diputats de la Majoria, en referència a diversos títols. Però, és que pel fet de que el senyor Espanya presentés

unes esmenes hi havia motiu per a determinar una crisi del Govern?

El Sr. CONSELLER delegat: No he dit això.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Però encara resulta més inexplicable per la següent raó: existeix una discrepància respecte de les característiques de les facultats del President en relació a les delegacions. Bé: en la definició d'això hi ha dos moments: el moment provisional, anterior a l'aprovació de l'Estatut i el moment determinat per l'aprovació de l'Estatut orgànic de Catalunya. Ens trobem davant d'un Govern que, després de sentar com a causa de la crisi aquesta discrepància, ens diu que quant al moment provisional, nosaltres sostenim el mateix règim que havien establert els Consellers dimissionaris, i quant al règim definitiu, nosaltres mantenim el mateix Estatut que havia presentat l'anterior Govern. Llavors, per què la crisi?

El Sr. CONSELLER delegat: Jo no he dit això.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Però ho heu fet. Si no ho he interpretat malament, jo no he vist que en el moment actual s'hagi donat una altra definició distinta de la que havia donat l'anterior Govern, de les relacions entre el President de la Generalitat i els delegats del Consell. Jo no he vist ni crec que el senyor Pi i Sunyer hagi dit que s'hagi fet cap modificació en l'Estatut ni en el projecte d'Estatut orgànic de Catalunya; de manera que les mateixes esmenes del senyor Espanya han de seguir essent avui esmenes a l'Estatut orgànic de Catalunya.

Deia el senyor Pi i Sunyer: «Però nosaltres el que tractem de fer és lliurar això com una ponència al Parlament perquè, en definitiva, el Parlament resolgui allò que estimi més pertinent i més oportú. No és això? Doncs jo suposo que l'anterior Govern devia fer exactament el mateix, perquè tal com anaven les discussions en el si de la Comissió de Constitució, es presentaven unes esmenes que es trametien al President de la Comissió i aquest les consultava al Govern perquè expressés el seu concepte respecte a la possibilitat d'acceptar-les o la necessitat de rebutjar-les. Per consegüent, vull dir que els anteriors Consellers feien exactament el mateix, que era agafar aquelles ponències i portar-les a la resolució definitiva del Parlament. A més a més, en un règim parlamentari, com es podia fer altra cosa? Aleshores si nosaltres ens trobem davant d'una crisi absolutament inexplicable i davant d'una solució que consisteix en la continuació purament i simple del règim anterior, nosaltres no hem d'estranyar que l'opinió pública es doni a buscar causes extraparlamentàries que li siguin més satisfactòries per a la seva pròpia raó. Per això, jo li deia al senyor Pi i Sunyer: «No, no busqui en Constitucions estrangeres. Aquí del que es tracta és d'acomodar una institució fent-la a mesura d'una persona determinada.» I, naturalment, en això no hi trobarem solució perquè no convé a nosaltres, a Catalunya, doncs en definitiva el règim d'autonomia és quelcom que està per damunt de tota persona per alta que sigui i que ha d'ésser molt més durable que qualsevol magistratura. Aquí no hi ha hagut més que una

variació, que la de dir Conseller delegat en lloc de Conseller en Cap. Realment, senyor Pi i Sunyer, no crec que la variació valgui la pena d'una crisi, perquè és una cosa que jo crec que tothom ha de procurar posar-se bé dintre del cervell, el que en el moment actual de Catalunya molt més que la vanitat d'uns títols determinats, ens interessa a tots nosaltres el tenir l'ambició de fer-nos dignes de la missió històrica que ens ha estat confiada.

El Sr. CANTURRI: Per això tota la vida ho heu fet vosaltres. Senyor Pi i Sunyer; hi ha una doble qüestió, amb la qual acabaré la meua rectificació que no voldria allargar massa. Hi ha un punt que jo vull recollir del discurs de la V. S. Deia vosté que jo abusava de voler treure punta filològica del mot «responsabilitat». No, no. És un punt real. Responsabilitat no significa purament i exclusiva l'estar subjecte a un vot de censura pres amb tals o quals tràmits amb tals o quals garanties. Responsabilitats significa també presentar-se davant del Parlament a donar explicacions dels seus actes i de les raons dels seus actes, de mòbils que els han inspirat; per alt que estigui el President de la Generalitat de Catalunya, per damunt d'ell hi ha el Parlament, que és la institució fonamental de la nostra autonomia. És natural que en un moment en el qual es tracta d'actes propis, el senyor President de la Generalitat vingui també a aquí si és que no vol delegar totalment les seves funcions executives — cas, en el qual n'estaria lliure —; vingui a aquí i no resti subjecte allà lluny als vots de censura que puguin aprovar-se pel Parlament, sinó que vingui a respondre totes aquelles interpellacions i a totes aquelles preguntes i demandes d'explicacions que se li puguin adreçar pels seus actes. Això interessa al prestigi del Parlament, el qual té prou categoria per a adreçar-se i per a parlar a totes les magistratures, no a través de mandatariis, sinó directament. Jo afegiria — encara que sembli que la cosa no ha estat de la vostra satisfacció — jo diria que això interessaria també al prestigi d'aquells que exerceixin les funcions de govern, que no poden mai pensar a exercir-les amb autoritat ni gaudir de l'estabilitat per a la consolidació i per a l'adequada implantació de l'Estatut d'autonomia si no tenen d'una manera perfecta i precisa, definides i delimitades les seves funcions i les seves facultats, de manera que no hi pugui haver interferència de cap altra magistratura dels actes de la qual, sense ésser-ne moltes vegades els autors, ells n'hagin de respondre. (*Molt bé, en la Minoria regionalista.*)

El Sr. CONSELLER delegat: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller delegat.

El Sr. CONSELLER delegat: Breument, per a aclarir algunes qüestions de fet, que tinc un interès extraordinari en què restin aclarides. No contestaré a la part en diríem d'arguments generals, ja exposats anteriorment. Tampoc contestaré la part que fa referència al procediment per a exigir les responsabilitats. Ja he dit, com a base de la meua argumentació en les dues intervencions

anterior, que nosaltres crèiem que el President de la Generalitat — volguéssim o no volguéssim — era responsable, que no volem treure-li la responsabilitat, i que allò que ha de discutir el Parlament és el procediment per a escatir la responsabilitat. Deixem-ho per el moment en què el Parlament discuteixi aquesta qüestió, per quan es parli d'aquesta qüestió del caràcter del procediment. Però, en canvi, sí he de recollir alguns punts concrets.

Ha dit també el senyor Ventosa, amb aquest mateix caràcter, que nosaltres dèiem no voler el confusionisme, però que el veníem a crear nosaltres mateixos. Jo he de dir que el confusionisme futur haurà d'estar en els texts i no en les nostres paraules. Si nosaltres fem un esforç perquè el text que vingui de l'Estatut orgànic tingui aquesta claredat, aquesta precisió en les atribucions del President de la Generalitat, aleshores no hi podrà haver confusionismes.

Parlava també el senyor Ventosa de les esmenes del senyor Espanya, i jo he de dir que les esmenes del senyor Espanya eren l'expressió d'un criteri d'ell, però compartit per altres membres de la Majoria — i això comportava el fet que altres membres de la Majoria compartissin aquell criteri representant d'aquesta disparitat — i en llur cas, aquestes esmenes representaven en el si de la Comissió aquesta expressió d'aquesta disparitat de criteri, perquè esmenar vol dir creure que hi ha d'haver una cosa i no pas aquella que en el text està posada. Però això és una qüestió petita, que he desitjat deixar aclarida des del moment en què la V. S. havia dit que no era exacte el que jo afirmava. Jo he posat per exemple les esmenes del senyor Espanya. Però hi ha, en canvi, un altre punt, que aquest sí que jo crec que és necessari aclarir-lo. El senyor Ventosa deia: «Perquè una crisi si en realitat vosaltres no heu canviat res, vosaltres solament heu substituït el nom de Cap del Consell Executiu pel de Conseller delegat? Una cosa nímia en relació al problema, i per la qual no valia la pena de plantejar la crisi.» Però recordi el senyor Ventosa, que jo, en exposar això, he dit que el nostre criteri, la diferència d'apreciació amb els Consellers dimissionaris, era el fet de què els Consellers dimissionaris que formaven aleshores la Majoria del Consell tenien criteri de Govern sobre aquesta qüestió, i en canvi nosaltres no en teníem i deixàvem aquesta qüestió de les delegacions a la resolució del Parlament. Afegia: «Així com en el discurs del senyor Lluhi en presentar al Parlament el projecte d'Estatut orgànic — jo he dit aquestes paraules exactes — es deixava de banda les qüestions de Divisió territorial i del Referèndum, nosaltres fem la mateixa salvetat en aquesta qüestió. De manera que és aquesta la clau de la qüestió; de manera que no hi ha aquesta semblança que ha fet que nosaltres de moment ho acceptem, fins i tant que el Parlament parli i deliberi sobre el règim establert actualment per no ocasionar pertorbacions amb els canvis. Això és dir que nosaltres no sentim la necessitat d'un canvi. Nosaltres no creiem — i jo n'he parlat d'aquest concepte llargament, àmpliament — que hi hagi diferència entre responsabilitat i manera d'exigir-la; nosaltres pensem que dintre d'aquest camp de responsabili-

tats i procediment d'exigir-les, hi ha un punt de solució, i aquest punt a considerar no és aquesta ponència dita de govern, que ha deixat d'ésser ponència de govern, sinó que hi ha hagut perfecta llibertat en les deliberacions, primer de la Comissió, després en el Parlament perquè determini; de manera que nosaltres veiem la diferència com a essencial primer, en què era una qüestió tancada i ara és una qüestió oberta. És aquesta la diferència essencial i em sembla que resta clar i ben explicat. (*Molt bé, en la Majoria.*)

### Proposició de confiança al Govern

El Sr. PRESIDENT: El senyor Secretari donarà lectura a una proposició incidental.

El Sr. SECRETARI: «Els Diputats que sotsgnignen tenen l'honor de sotmetre a l'aprovació del Parlament la següent proposició:

Assabentat de la constitució del nou Consell i escoltades les manifestacions que en nom del mateix ha fet el Conseller delegat, el Parlament acorda atorgar al nou Consell la seva confiança.

Palau del Parlament, 26 de gener de 1933. — Joan Tauler, J. Farreres i Duran, Antoni Rovira i Virgili, N. Battestini, Manuel Galés, J. M. Espanya, Francesc Arnau Cortina, J. Bancells i J. Fàbrega.»

El Sr. PRESIDENT: S'aprova?

El Sr. DURAN I VENTOSA: Demanem votació nominal. Potser també valdria la pena que algú defensés la proposició.

El Sr. TAULER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tauler.

El Sr. TAULER: Senyors Diputats. En nom dels sotsgnignants d'aquesta proposició, crec, i així ho declaro, que no és necessària la defensa de la mateixa, tota vegada que és una natural conseqüència del debat polític en el qual el digne Conseller delegat ha fet l'exposició del programa de go-

vern amb el qual estem completament identificats. Creuen els sotsgnignats que allò que procedeix, tota vegada que sembla que no hi ha unanimitat respecte d'aquesta proposició, és que es procedeixi a la seva votació.

El Sr. PRESIDENT: Va a procedir-se, doncs, a la votació nominal.

Senyors Diputats que han dit SI: Terradelles, Serra i Moret, Pi i Sunyer, Lluhi, Gassol, Xirau, Dot, Rouret, Gerhard, Barrera, Battestini, Casanelles, Colldeforns, Dencàs, Fronjosà, Puig i Ferrer, Guinart, Ribes, Rossell, Ruiz, Serra i Hunter, Soler i Bru, Soler i Pla, Tauler, Armendares, Armengol, Balart, Bilbeny, Bru Jardí, Comorera, Fontbernà, Mestres, Mora, Riera, Selles, Arnau, Bancells, Blasi, Casademunt, Fàbrega, Companys (Josep), Andreu, Cunillera, Farreres, Folch, Galés, Ibars, Lloret, Rovira i Virgili, Simó, Canturri, Espanya, Magre, Mies, Palacín, Sauret i Casanoves.

Senyors Diputats que han dit NO: Martínez Domingo, Duran i Ventosa, Tallada, Valls i Taverner, Ventosa, Romeva, Tries de Bes, Vidal, Abadal, Carreres, Vallès, Secanell, Sol i Rovira i Roure.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Secretari donarà compte del resultat de la votació.

El Sr. SECRETARI: Han dit SI, 59 senyors Diputats. Han dit NO, 14 senyors Diputats.

El Sr. PRESIDENT: Resta aprovada la proposició.

### ORDRE DEL DIA

#### per a la sessió de divendres

Nomenament i renovació d'algunes Comissions.

(*La sessió és aixecada a les set i onze minuts de la vetlla.*)